

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniæ, 1657

§. 79. Et positis genibus orabat. v. 41.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45549

Benignissime Iesu cur non dicis: vt orent tui discipuli à patre cœlesti, ne eos inducat in tentationem? Sed jubes orare; vt ipsi non intrent in eam? An id, quod olim docuisti per verbum, non inducendi hic magis perspicue doces verbo non intrandi? Ita sane credo: sed & vna doces me, Domine, orationes, siue aspirationes, jaculares, quæ sunt breuis aspiratio in Deum, per particulas magnarum orationum. Gratias ago tibi Domine pro explanatione Et pro doctiōe orationum jacularium, quando vel indispositio, vel occupatio, vel infirmitas non patitur orationes prolixas.

§. 78. *Et ipse avulsus est ab eis, quantum iactus lapidis. v. 41.*

Postquam secundam militiæ suæ stationem Imperator noster Christus adornauerat, & mandatis suis instruxerat, quid orarent, ne tentationi succumberent aduersario cibraturo ipsos. Etiam, vti addit S. Mathæus & Marcus, indixerat, vt sustinerent ibi, & vigilarent secum: ipse in tertium horri locum processit vterius, nimirum ad lapidis iactum. Sed quid est hoc, quod Dominus dicitur avulsus esse ab illis, nempe à discipulis suis, & quare avulso ipsa Domini mensuratur, vel ponderatur iactu lapidis? queramus, si forte inueniamus, pulsemus, si forte aperiatur nobis: bonum est hoc nobis, si Domino docente discamus; Quid autem docet Dominus? se avulsam esse à suis Quomodo avulsus? quia conglutinator erat cum eis non glutino artis humanæ, sed caritatis diuinæ. Sed quid avulsum eum? ita conglutinatum? eadem quæ agglutinauerat caritas, etiam avulsum. Mira res, vt vniat eadem res homines & diuellat. Noli mirari, gluten hoc quod arte humana fabricatur, si liquatum applicas, vnit: si siccas tumpit: Hoc facit & caritas: sed quantum abrumpit? vel quantum avulsus est Dominus à discipulis suis? certe non procul, qui adeo conglutinator erat; & hoc indicat mensura avulsioni adhibita, nempe quantum est lapidis iactus. Quantum autem est lapidis iactus? certe non magnum spatium facit quia natua gravitate se procul ferri vetat etiam si connitaris procul iactare.

Domine Deus Salutaris meus, Agnosco in te caritatem maiorem, quam omnes illi, qui à se discedunt amici, ostendere soleant. Horum enim aliquis sponte recedit, et si alij id ægrè ferant. Tu autem discedens ægerrimè recedis, & ideo diceris *Auelli*, & ita auelleris, sicuti lapis proiectus motu violento ferri solet. Utinam ego quoque, vel nos homines tibi sic adhaerere creamus, sicuti tu nobis adhaeres caritate.

§. 79. *Et postis genibus orabat. v. 41.*

Jam Dominus noster relictis, vt dictum est, suis hominibus, solus est. Soli

Soli jam Angeli cum eo sunt, & Pater suus, videamus, quomodo cum eis agat. *Ecce orauit.* Quid est hoc: multum est orare, maxime, si uti Christus orauit, intelligatur. Euangelistæ dicunt clarè satis, ut possit nobis illa oratio perfectissimum orandi exemplar esse, in quo omnes, possibiles creaturæ, conditiones orationis bonæ sunt expressæ. Erat enim feruens perseverans, humilis, de optimis rebus &c. *Humilis* quia positus genibus: *attenta*, quia solus erat; *feruens*, quia in agoniam redactus est orans; *Perseuerans*, quia prolixius orauit, quoad Angelus de cælo confortans apparuit. Adhuc distinctius cupio intelligere orationem istam: Et iterum attendo ad Euangelistas. Quid hi dicunt plurima distinctius adhuc dicunt. Nimirum I. *positis genibus* super terram orasse Dominum, ait. Lucas v. 41. II. *Procidisse in faciem suam orando*, Matthæus addit. III. etiam inter orandum ex vno loco in alterum prorepisse Dominum insinuant. Certe ex vno loco orationis in alium, nempe ad discipulos, ab his ad locum aliū processit. IV. Titulos eius, quem orabat multiplicauit, dicendo, modo *Pater mi*, *Abba*, *Pater* &c. V. diuersas etiam linguas adhibuit, uti Marcus insinuat. *Abba Pater*. VI. Eundem sermonem sapius repetiuit, Teste Marco. VII. Confortantem Angelum admisit. VIII. in Agoniam descendit. IX. in eadem prolixius orauit. X. Sudauit & quidem sanguinem. XI. Vestimentum suum tinxit rubore, mutauit colores. XII. guttæ sanguinis eius decurrerunt in terram. Ista dicunt perspicuè Euangelistæ: & ostendunt tam se, quam Dominum Iesum bene, Catholicos, seu Papisticos fuisse. Ecce enim. I. Catholici orantes cum Christo, *Ponunt genua super terram*. Raro, vel nunquam hoc vides apud prædicantes, maxime si sint Reformati. Quidam enim ei hominum generi, aliquot annis conuixerunt, & ne semel quidem eorum aliquem *positis genibus orasse* deprehenderunt. Apud Catholicos, quot non genuflexiones in regulis diuini officij præcipiuntur! & populus sponte, Sacerdotes & Clerum imitatur in templis, in plateis! 2. etiam apud Catholicos prociidunt in faciem suam Sacerdotes, maxime Sabbatho sancto sub officio diuino; idem in ordinationibus fit, & alias, & populus Catholicus imitatur toto anno, domi, in templis hunc morem. Videbis si attendas Monachos transeuntes altaria, sanctissimo Domini corpore occupata, terram osculari facie prorsus demissa. Ista vero apud Reformatores sunt & habentur ludicra, mimica & insana. 3. Apud Catholicos etiam inter orandum proceditur de loco in locum. Nam Sacerdos ad altare modo ad ipsum & librum, conuersus est; modo ad populum, modo in cornu dextro, modo sinistro cornu altaris versatur, modo in eius medio. Apud hos solidos imitatores Christi, & prædicæ Euangelicos, sicut processiones, accessus & recessus, atque

orationes. Quid huiusmodi Christianis ritus apud Nominales Evangelicos
 seu Reformatos reperies? Nihil nomine Christiani sunt, non opere & ve-
 ritate. 4. Titulos eius, quem Catholici orant, multiplicant; dicentes divina
 officia, Kyrieleyson, Christeeleyson Kyrieleyson. Vide Litaniarum &
 Sacrorum rituum contextum. Quid huic Domini instituto simile habet
 reformatus in orando? nam de concionando, modo non est sermo; rideo
 reformatus Litanias; damnat liturgias, idololatriæ æquiparat; sed interim
 quomodo Christus sapit, non sapit. 5. Catholici etiam peregrinas lin-
 guas adhibent in diuinis officiis, maxime in cruce Domini: sanctificatas,
 Hebraeam, Græcam, Latinam. Non sic pseudo-Euangelici & Reformati,
 nefas est apud hos vti lingua, quam non quilibet de plebe calleat. Mitæ ta-
 men in hoc sunt inconstantes, ad Græcos & Hebræos textus appellitant
 apud plebeculam maxime si Catholicum nati sint, quæ eas linguas se ca-
 lere non profiteatur. Si vero talium gnarum reperiant, tunc subterfugere,
 tunc non nisi vulgari, omnibus nota loqui &c. O vulpecula! 6. Catho-
 ci, eundem sermonem, orantes, sæpius repetunt; dicentes, *Kyrieleyson* scilicet
 initio liturgiæ seu missæ, & *Christeeleyson* ter, & *Dominus* populum sæpe &c.
 Et in rosario reperunt *Pater noster* sæpe, &c. *Aue Maria gratia plena* &c. sæpe.
 Hunc repetendi eundem sermonem in orando rideo Pseudo-Euangelic-
 us ac Reformatus, nulloque suspendit adunco, quasi Catholici Deum gra-
 uiter audientem faciant repetendo. Non sic patrem suum irrisit Christus
 repetendo eundem sermonem. Hunc humiliter orans imitatur, qui est Cat-
 holicus: Reformatus videt, cuius sit imitator: Certè in hoc non est Chri-
 sti 7. Confortantem Angelum, imo Angelos confortantes, & auxiliares
 multos admittunt Catholici, etiam in oratione sua, vbi dicit Sacerdos:
Supplices Te rogamus, Omnipotens Deus, iube Hac perferrî per manus S. Angellorum
in sublime altare tuum, in conspectu tue diuinae maiestatis &c. ibi populus ait, Angeli
Dei, qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna, dirige & custodi. Apud
 Pseudo-Euangelicos & Reformatos quid fit? excommunicant eos, qui
 cum SS. Angelis conuersantur, vel eos alloquuntur. Nam ita in formula
 cœnæ suæ Amsteldani An. 1613. & alias cula præcipiunt Prædicantes. Sed
 quid mirum Angelos ab eis excommunicari? cum in eadem formula ex-
 communicent, ipsum Angelorum Dominum Iesum, eo quod benedixerit
 panem: Verba excommunicationis ipsorum præsto sunt: *Daerom Wy*
oock alle die hen met dese nauolgende lasteren besmet vveten; vermanen
van de Tafel des Heeren haer te onthouden, ende verkundigen hen, dat
se ghen deel int Ricke Christi hebben; als do sint alle Afgoden dienaren

alle dee verstoruen Heyligen, Engelen, oft andere Creaturen anropen &c. die vee ofte menschen mitsgaders ander dingen legenen, ende die solcke legeninge gelouen geuen. Quid his formulis magis insanum poterant excogitari pseudo-Christiani! Sed misse his eamus ad Dominum, qui ista videt, & tolerat ad tempus.

Olesu da mihi tecum & eum Catholicis semper ornandi formulam tenere, nunquam ad profanos aliorum ritus deslectere. Seductores sunt qui aliter, quam tu & Ecclesia tua docere audent.

§. 80. *Dicens: Pater, si vis, transfer calicem istum à me. v. 42.*

Titulus, Pater & mater, mirè afficit eos, quibus tribuitur, ita ut Christum Dominum putent quidam in cruce eo titulo abstinuisse, cum compelleret matrem suam, orat autem hic filius optimus sapientissimusque patrem æque optimam sapientissimumque, ea quæ ipsi optime, nos ægre intelligimus. Nam calix nullus in horto apparebat, & tamen calicem transferri orabat.

Domine Iesu, qui sic loquebaris, tecum loquor doce me obsecro. Quis est iste calix: an imminens passio? sed quomodo cogitabo, quod ores transferri à te passionem, qui volentem dissuadere passionem tibi vocabas satanam, & iubebas abire à culpe tu tuo. An igitur Sanguinem tuum vocas calicem, quomodo ironicè ludæis, & tu serio vocasse corpus tuum patens? & sic oras transferri seu separari sanguinem tuum per mortem à corpore tuo? si iste sit sensus tuus, certe pius, certe ingeniosus est sermo tuus, an forte calix iste, quem transferri oras, est si uetus tuæ passionis, in calicis oblatione indies renovandus? Sanctus etiam est sensus iste. Quisquis autem fuerit, ego tibi Domine piissimas gratias ago pro oratione ista, tibi clarissima, mihi obscura.

§. 81. *Verum amen non mea sed tua voluntas fiat. v. 42.*

Quis fuerit sensus verborum quibus à se transferri calicem Domini oravit, jam diuinavi. Communior Patrum sententia est Christum Dominum hoc tanquam verum hominem angustiatum & secundum inferiorem portionem pro infirmitate humanæ naturæ ab eo susceptæ, mortem exhorruisse, & mori reculasse; Ardentem tamen ejus erga Deum & homines amorem (illis ut satisfacerent, nos ut redimeret) vim naturales affectionis superando, mira fortitudine devicisse. Atque ideo obvia subiurxisse in lucta ista: *Verum amen non mea, sed tua voluntas fiat.* Sane & facilis captus vulgi explicatio, etsi altera quam dedi ac tertia sit subtilior atque studioribus convenientior. Secundum quas, ita præsentia verba acci-
piamus